

OXFORDDOWN

NYT Nr. 1 - 2013



INDHOLD:

Læmmetid

Individafprøvninger / vædderauktion

Scanning af lam

Scanning af rygmuskel på lam

Forskellige regler

Udegående får i vinterperioden

Nu 873 kr i gebyr

Fødevarekædeoplysninger

Klovsyge / Dyrskue

Fortsættelsen af Danielas artikel fra sidst

Ormeresistens hos får

Bestyrelsen i Dansk Oxforddown:

Formand: Asger Markussen, Kærvej 50, Gl. Sole, 8722 Hedensted,
tlf 7585 2035, 2461 2035, asger.markussen@mail.dk

Næstformand: Harald Jepsen, Skads Byvej 97, 6705 Esbjerg Ø,
tlf 7516 0623, 2844 9036, brunkbjerg@mail.dk

Kasserer: Jens Christensen, Søndergade 57, 7080 Børkop,
tlf 2611 4989, bentaogbasse@gmail.com

Sekretær: Sally Pedersen, Sandagervej 98, 7100 Vejle,
tlf 7583 7801, sape@oeb.dk

Knud Erik Mikkelsen, Langagervej 19, 7171 Uldum,
tlf 7567 8461, kemikkelsen122@gmail.com



Læmmetid

Her midt på vinteren er det nok læmmetid for de fleste Oxforddown-avlere. Det er en spændende tid, hvor vi ser, om det, vi har gjort, er rigtigt. Kommer der et passende lammeantal – hverken for mange eller for få. Vi håber, at Schmalleberg er overstået for i år. Erfaringen fra Tyskland sidste år var, at omkring første februar er faren forbi. Insektet, som bringer sygdommen med, stikker dyrene allerførst i drægtighedsperioden – med defekte lam og aborter til følge. Desværre er vi mange, der har oplevet det i år. Det er træls, så længe, det står på. Man vænner sig aldrig til at modtage defekte lam. Når året er gået, har vi måske en mere sikker pejling af, hvornår det er bedst at lægge sine læmninger. Der er enkelte besætninger, som vil prøve at give et insektmiddel, som bruges til kreaturer, hen over ryggen på fårene. Der er effekt i cirka 17 dage. Så må vi næste år se, om det har været en effektiv beskyttelse. Hvis der i besætningen er født trillinglam, så er det fristende at prøve med bortadoption umiddelbart efter indgivelse af råmælk. Der er flere forskellige måder, men ofte lykkes ingen af dem rigtigt. Spørgsmålet er, om ikke man skal gå i gang med flasken med det samme. En god ting vil være at give dem alle tre. For så behøver man ikke at give flaske så tit. Hvis et eller to af lammene ikke rigtig vil tage sutteflasken, så vil det være en god ide at separere dem, der ikke vil drikke, fra moderen i nogle timer, sådan at de bliver sultne. Det, det drejer sig om, er, at de alle tre er sultne, når man kommer med sutteflasken. På den måde kan man få et flot hold trillinger. Spørgsmålet er altid: Hvornår skal man holde op igen. Omkring ved de 17 kg har lammene udviklet drøvtyggermaver. Og da kan en god kraftfoderblanding erstatte sutteflasken. Når vi er ved kraftfoderblandingen til lammene, så vil en proteinblanding på cirka 14 procent være en god idé. – Her er det "ad libitum". Det er vigtigt, at lammene har adgang til frisk vand i nærheden af deres kraftfoder. Har man rådighed over hø eller meget tør wrap, er

det også en ting, der bør være frit tilgængelig til lammene.

Tilbage til læmningen: Indenfor Oxforddown er vi i den grad privilegeret med, at der i fødselsvejen er god plads. Så det er sjældent for store lam, som giver problemer. Men én ting skal man som fåreavler være meget agtpågivende med: Om nu lammet også får råmælk nok. For selv om lammet er udstyret med let omsætteligt fedt, så det kan leve nogle timer, så er det meget vigtigt, at det bliver forsynet med antistoffer indenfor den første time. Ja, indenfor den første halve time er endnu bedre. Fast rutine bør være at sikre sig, at voksproppen i patten er malket ud.

Undersøgelser i England for en del år siden viste, at en stor part af lam, som døde i de første par døgn, var døde af mangel på næring. Råmælk er jo meget energirig, - og den indeholder antistoffer mod stort set alle miljøbakterier. Det er også derfor, at moderdyret helst skal have været i besætningen i nogen tid, så der er tid til at danne antistoffer. Populært sagt er det sådan, at moderen – via sin råmælk – beskytter lammet den første uge, - derefter skal lammet have opbygget sin egen immunitet. Dette er nok det vigtigste til forhindring af høj lammedødelighed. Vi kan jo som fåreavlere hjælpe en lille smule: Med tørt, rent miljø omkring fødslen. Der findes forskellige præparater til at strø i læmmeboksen for at holde bakteriefloraen nede. Det er også en god idé at give navlen en gang jod, så at den indtørre hurtigt. (Kan købes over nettet hos Vilofarm og Amerika-Thisted). Det vil også være godt at vente et par dage med at kupere. Vær dog opmærksom på lovgivningen om kupering. Lammene skal jo også have øremærker i, - og her laver vi også hul i dem, som giver mulighed for bakterieindtrængning. Her giver lovgivningen lidt længere frist. Her er det jo en balance, for man skal kunne kende sine lam. For ellers har øremærkning jo ikke nogen værdi. I dataregistrerede besætninger skal indberetningen foregå inden 7 dage, så her giver det sig selv.

Link til Fåre-registreringen:

www.landbrugsinfo.dk/faar-og-geder/avl-og-registrering/sider/startside.aspx.

Apropos øremærker, - så er der et stort udvalg i former, facon og priser. Elektroniske og ikke-elektroniske. Der er ikke – som i de fleste andre lande, der har flere end 500.000 moderdyr – i Danmark krav om elektroniske øremærker. Med mindre dyrene skal eksporteres. Det gælder både som avlsdyr og som slagtelam. – se www.allflex.dk og www.scanfarm.dk.

Idividafprøvninger / Vædderauktion

Slagtelamsproducenterne har fået bevilget nogle penge til at afvikle individafprøvning af vædderlam. Det vil i grove træk foregå på den måde, at når lammene er to til to en halv måned gamle, bliver de lukket på en fælles græsning. Her vil de gå i to-tre måneder. Ved indsættelsen vil de blive behandlet mod coccidier, bløde nyrer og klovbadet. Når de har været på stedet i 14 dage, påbegyndes den egentlige afprøvning. I den

periode vil de blive klippet, vejjet og scannet.

Formålet er at finde de bedste lam, der kan klare sig på fårets naturlige føde: Græs. Det er meningen, at afprøvningen skal afsluttes med en auktion – for på den måde at få dem ud og arbejde, så vi får nogle gode slagtelam fremover. Det overvejes, om man kan slå auktionen sammen med Dansk Fåreavls Vædderlamsskue i sensommeren. Det bliver spændende om dette avlstilag kan genoptages. Danmark var for en del år siden foregangsland for netop den form for afprøvning.

Scanning af lam

Der ydes igen i år tilskud til scanning af lam i besætningen. På www.sheep.dk kan man følge med i regler og tilmelding. En fra Sorthovedet Gruppe, Morten Jakobsen, har lavet en undersøgelse over scannede Oxforddownlam nogle år tilbage:



Scanning af rygmuskel på lam: scan – scan ikke...?

Af Morten Jacobsen, Dorsetavler og medlem af avlsudvalget under Dansk Fåreavl

I min egen besætning har jeg gennem en årrække fået scannet mine lam med henblik på at finde de dyr med den tykkeste rygmuskel og det mindste fedtlag. Hvert år har det undret mig, at de dyr jeg i første omgang selv har udvalgt på baggrund af deres daglige tilvækst, også er de dyr, der scanner bedst. Det gav mig en ide om, at der muligvis er en sammenhæng mellem daglig tilvækst og dyrets evne til at danne muskelmasse. Man kan også sige, at den information vi selv kan skabe ved at veje lammene og følge deres daglige tilvækst vil føre til, at vi udvælger de sammen dyr til videre avl, som vi ville have valgt på baggrund af muskelscanning.

For at undersøge denne undren har jeg taget de offentligt tilgængelige data fra de sidste 3 års scanningsresultater og lavet en korrelationsanalyse på tallene, for derved at undersøge om der også statistisk er denne

korrelation mellem daglig tilvækst og scanningsresultatet, som jeg selv synes at have oplevet.

For Oxforddown lammene har jeg beregnet nedenstående korrelationskoefficienter. En korrelationskoefficient er et mål for, i hvor høj grad to forskellige faktorer samvarierer, og dermed måske indeholder den samme information. En korrelationskoefficient kan være mellem -1 og 1. En korrelationskoefficient på -1 er udtryk for at de to faktorer er fuldstændigt modsat samvarierende, det vil sige, at når den ene faktor stiger, så falder den anden. En korrelationskoefficient på 1 betyder at faktorerne er fuldstændigt samvarierende, altså at de begge stiger når de ændrer sig.


Korrelationskoefficienterne ligger altid et sted mellem de to yderpunkter -1 og 1.

Korrelationsmatrice: alder, vægt, daglig tilvækst, muskeldybde, fedttykkelse samt det sammenvejede scanningstal.

	<i>Alder</i>	<i>Vægt</i>	<i>Daglig tilvækst</i>	<i>Muskel</i>	<i>Fedt</i>	<i>Scanningstal</i>
Alder	1,000					
Vægt	-0,056	1,000				
Daglig tilvækst	-0,772	0,655	1,000			
Muskel	-0,290	0,635	0,595	1,000		
Fedt	-0,140	0,403	0,362	0,545	1,000	
Scanningstal	-0,324	0,606	0,596	0,978	0,385	1,000

Note: Matricen er beregnet på baggrund af 223 Oxforddownlam under 180 dage scannet i 2010, 2011 eller 2012.

Forskellige regler

<p>1. CHR-REGISTER LOVPLIGTIGT</p> <p>a. Registrering af besætningen (CHR-nummer). Det er lovpligtigt, at alle besætninger skal registreres i CHR-registret – også selv om man blot har et dyr.</p> <p>b. Registrering af de enkelte dyr (CKR-numre).</p> <p>c. Registreringsliste – alle ændringer i besætningen.</p>	
<p>2. MÆRKNING AF FÅR/LAM LOVPLIGTIGT</p> <p>a. Alle lam skal mærkes med 2 øremærker inden 60 dage (1 mærke er nok til slagtelam).</p> <p>b. Erstatningsmærker.</p>	
<p>3. SUNDHEDSDOKUMENT LOVPLIGTIGT</p> <p>Skal udarbejdes ved alle flytninger også til slagting (excl.DAKA). www.glr-chr.dk/flyttedokumenter.</p>	
<p>4. FLYTNING LOVPLIGTIGT</p> <p>Skal registreres ved alle flytninger (incl.DAKA, CHR 71930) på www.webdyr.dk eller på dyreregistreing. (Hvis man er +70,- og ikke-moms-registreret, kan man stadig få lov at registrere på registreringsblok til RYK – og ikke digitalt).</p>	
<p>5. Registrering i MAEDI-VISNA-PROGRAMMET – frivilligt, men anbefales www.landbrugsinfo.dk/Faar-og-geder/Sundhed-og-sygdomme/Sider/Regelsaet_MV_2010.pdf</p>	
<p>Ved salg til nyetablerede besætninger kan sælgers besætningsstatus som M3-besætning overføres til køber. Det forudsætter, at køber inden 2 måneder fra købsdato udfylder en ejererklæring og indsender den til Videntcenter for Landbrug, Kvæg. Ejererklæring (og i øvrigt fås regelsættet også hos www.landbrugsinfo.dk/faar-og-geder/SundhedogSygdom/Det-frivillige-Maedi-Visna/CAE-sundhedsprogram/ejererklæring).</p>	

Udegående får i vinterperioden

Der er kommet en lempelse. Nu må fårene gå ude om vinteren, hvis de er i godt huld, som – om nødvendigt – vedligeholdes med foder, dvs de må ikke tabe sig. De skal have et passende ulddække. Og arealet må ikke være optrådt eller smadret. Men undersøg de helt eksakte regler på www.fvst.dk.

Nu 873 kr i gebyr

Hver besætning opkræves et gebyr for at dække omkostningerne for fødevarekontrollanterne,

som kommer rundt og kontrollerer, hvis vi – den første januar i år – havde over 10 dyr registreret. Selvom dyrene er solgt den 5. januar, skal der stadig betales. Det sker nu forud mod tidligere bagud – og da var beløbet 111 kr. Desuden skal der nu kun kontrolleres 2 % af besætningerne pr år – imod før 5 %. Vores samarbejdspartner i Sorthovede Gruppen, Morten Jakobsen, har på det kraftigste protesteret mod dette. Også Lammeproducenterne er gået ind i kampen, så vi håber ikke, det sidste ord er sagt i denne sag. For det er urimeligt, at en fåreflok på 11 dyr skal betale samme pris som en stor svine- eller kvægbesætning.

Fødevarerædeoplysninger

Inden I er på vej til slagteriet med dyr, skal I have nedtaget et nyt dokument til Fødevarerædeoplysninger til slagteren. Det er nemlig blevet opdateret, så man kan ikke bruge det gamle: www.landbrugsinfo.dk/kvaeg/koedproduktion/sider/saadan_goer_du.aspx. Det er sådan, at den

kontrollerende dyrlæge ikke må godkende dyr til fødevarer, med mindre dette dokument er med.

Klovsyge/Dyrskuer

Hold jer a jour – "Værd at vide" kommer snart på www.landsskuet.dk. Reglerne er ændret flere gange i den senere tid, så det er nok ikke sidste gang.

Vi har bedt formanden for Oxforddown i Tjekkiet om at beskrive sit liv med får:

Her kommer fortsættelsen af Danielas artikel fra sidste Oxforddown-nyt:

Resultater fra Individafprøvninger

År	Moderdyr	Frugtbarhed	Levende lam	Brugt i avl	Vægt 70 dage	Vægt 100 dage	Gennemsnitlig tilvækst
2011	42	216,70%	83	83	21,77 kg	29,87 kg	270 g
2012	54	203,6%	103	94	20,69 kg	28,35 kg	256 g

De bedste unge væddere udvælges til yderligere avl. 6 måneder gamle – og med en minimumsvægt på 45 kg bedømmes de af en kommission og klassificeres i klasserne ER, EA, EB (hvor ER er Eliterekord). Umiddelbart herefter er der en auktion – og de dyr, der ikke sælges her, sælges hjemme fra farmen til renavl eller til krydsningsavl.

70200	Daniela Dziková , 735 14 Orlová Lutyně						CZ 8107079210
11	47230	15.03.12	8637	OSTRAVAK	from triplet	Genotyp	ARR/ARR
081CZ	100% OXFORD DOWN					23.1 /1.9 /5 /	1.4/ -0.2
Father	39367081CZ	EA OD100	OST-0007	OSTRAVAK	4	99.84	7 % ER
Mother	25359981CZ	EB OD100	05/04/10/08/1.7		3	155.54	1 % ER
Mother's father	19122081CZ	ER OD100	ORB-0002	ORBY	2	67.16	19 % E
Vaha Sort./Dél. Vaha100 PH100Př. PH100Mat.PH Plod. Poř.% CPH Tř.CPH Zevn VT							
54 kg	C /	32.1	1.08	0.59	27.20	6 %	145.25 ER ER ER
TeLR	Osv	Roh	Hrb	Hrud	Zád	SkLZ	HrKP HrKS PaKP ÚHLK PaKS ChV Vady
4	5						
Starting price:		Sale price:		Buyer:			

Forklaring: Vaha=vægt, Sort/Del=Uld/Længde, vaha100=Vægt ved 100 dage, PH=Avlsværdier, PH100Pr=Tilvækst/100 dage, forskellige avlsværdier, CPH=S-index, Zevn=Eksteriør, VT=Eksteriørvurdering (i dette tilfælde ER=Eliterekord), TeLR=Kropsvolumen/helhedsindtryk, Osv=Muskulatur, roh=Horn, hrb=Ryg, Zad=bagende, vady=defekter.



Jeg er meget tilfreds med Oxforddown-racen. De har glimrende moderinstinkter, glimrende frugtbarhed og et roligt temperament. De læmmer tre gange på to år. Kødet er meget magert og med en god smag. Fårene har en god foderudnyttelse. Det er ikke den største race antalsmæssigt i Tjekkiet, men dens popularitet er stigende.

Året rundt på vores farm

Januar, februar og marts: Hele flokken sundhedstjekkes og der tages blodprøver af hunddyrene til genotype-test. Konstant forsyning af vand og mineralsliksten med salt. Seks uger før planlagt læmning gives energisliksten og der holdes ensartet foderration.



Marts og april: I den sidste del af drægtigheden bruges tiden på at opstille læmmebokse og samle de nødvendige hjælpemidler til den forestående læmning sammen. Om nødvendigt hjælpes ved læmning. ER der problemer, sættes dyrene i individuelle læmmebokse, hvor mor og lams helbredstilstand kan overvåges. Sunde og livskraftige lam får øremærker i – og kuperes med elastik. Lammene får Selen (Probiocol). Dyrene fodres med høg og ensilage, så de kan vænne sig til græsning.

Maj, juni og juli: Sygdomstest for flokken (Brucella Melitensis, Epididymitis og Maedi-Visna). Ved kløvbeskæring tjekkes dyrenes regi-

streringsnummer. I græssæsonen gives sliksten med salt. Undersøgelse for parasitter med efterfølgende af-ormningsplan – specielt for lam. Alle lam vejes og scannes mellem 90 og 120 dages alder. Der tages blodprøver af de lam, der skal bruges i avl – med henblik på genotype og forældreskab. Vædderlammene tages fra moderen og græsser sammen med de gamle væddere. Vædderlam, der ikke skal bruges i avlen, slagtes. Gimmerlammene bliver hos mødrene, og dem, vi ikke selv skal bruge, sælges herfra. Der er en løbende sanering af de ældre får, så de er væk inden næste bedækningsperiode.

August og september: I september klipper vi hele flokken, inklusive de gimmerlam, der skal bruges i avlen. Der udvælges vædderlam til auktion – og de klippes 2 måneder før auktionen. Dyrene undersøges igen for parasitter – og der af-ormes.



Oktober og november: Fårene går på græs og tildeles en proteinrig færdigfoderblanding for at flushe. Flokken deles op i 4-5 grupper – afhængig af hvor mange gode væddere, vi har – og bedækning starter midt i oktober. De unge væddere, der ikke blev solgt på auktion, sælges hjemmefra.

Venlig hilsen

Daniela Dzikova



Ormeresistens hos får:

En kendt forsker i New Zealand, Ken Cottier, har svaret på en forespørgsel om ormeresistens hos får. Han siger, at man er langt fremme med genbestemmelse hos malkekøerne – den såkaldte genomiske test. Hos fårene er det vanskeligt at

bestemme de forskellige kromosomers placering i generne. Og før man kan det fuldt ud, kan man ikke – i hvert fald på individplan – give svar, der er nøjagtige nok. Det befinder sig på forskningsplanet endnu, og der er ingen kommercielle laboratorier, der udfører testen. Han vender tilbage, så snart, der kommer noget nyt.

På bagsiden håber vi, at vi fremover kan få nogle annoncer (som det viste eksempel med Villes Slagtehus). Har I nogle idéer til firmaer – så sig til, så kan vi kontakte dem.



Her er plads til
din annonce

Her er plads til
din annonce

Her er plads til
din annonce

Her er plads til
din annonce

Her er plads til
din annonce